

От 1997 г. досега БНБ не е оказвала ликвидна подкрепа на банки

Няма спасителен план за КТБ от акционерите

До 15.X. трябва да дадем отговор на Брюксел за гарантираните депозити, казва Калин Христов

Направила ли е БНБ всичко възможно, за да предотврати кризата с КТБ? Прилага ли Централната банка "двоен аршин" спрямо Корпоративна и други банки? Възможно ли е кризата с поставената под особен надзор банка да се прехвърли и върху системата? На тези и други въпроси отговаря Калин Христов, подуправител на БНБ, ръководител на управление "Емисионно".

- Как ще коментирате стартиралата от ЕК наказателна процедура за нарушение на директивата за гарантиране на депозитите заради КТБ?

- ЕК е изпратила официално писмо до българското правителство, в което се изразява тяхната оценка за извършено нарушение, състоящо се в неправилно транспониране на директивата за гарантиране на депозитите. Това води до забавяне на изплащането на гарантираните депозити. Всички компетентни институции (в това число правителството и Фондът за гарантиране на влоговете в банките) в срок до 15 октомври трябва да изпратят позицията на страната по отношение на становището на ЕК.

- Какви бяха възможностите за оказване на ликвидна подкрепа на банката?

- Много е важно да се помнят фактите и логиката в развитието на този случай от юни досега и възможностите за реакция в рамките на националното и европейското законодателство. Банката бе подложена на масивно теглене на депозити вследствие на насаденно усещане у нейните клиенти за проблеми с качеството на кредитния й портфейл. След изчерпването на ликвидните й активи (в това число и тези, които КТБ можеше да заложи, за да получи временно финансиране от БНБ), ръководството на банката внесе искане за поставянето й под специален надзор. В момента на поставянето на банката под специален надзор и при изчерпани ликвидни активи, единствените възможни източници на ликвидност за банката останаха две - или акционерите на КТБ да осигурят ликвидна подкрепа, или банката да получи такава подкрепа чрез държавна помощ. Досега обаче акционерите

не са показали план за ликвидна подкрепа. От друга страна, правилата за държавна помощ изрично изискват банката, която получава ликвидност от държавата, да е доказано платежоспособна и да няма капиталов недостиг.

Към момента на поставянето под специален надзор вече беше насаденно съмнение за качеството на кредитния портфейл на банката, което означава несигурност по отношение на нейната платежоспособност. Именно това наложи БНБ да поиска външна оценка за КТБ от независими одитори, на база на

която да се получи увереност, че КТБ е платежоспособна. Такава оценка ще да позволи държавна помощ. Прегледът се извърши за 10 работни дни. За съжаление, вместо да се внесе яснота за качеството на портфейла и капиталовата адекватност на банката, се оказа, че за над 60% от кредитния портфейл не може да бъде направена независима външна оценка поради липса на документи в кредитните досиета.

- Какви други варианти са разглеждани?

- При невъзможност да се представи ясна оценка на капиталовата адекватност на банката, която да е основа за одобряване на държавна помощ от ЕК, останаха две възможности. Първо, след събиране на липсващите документи, да се изготви пълна и достоверна оценка на качеството на активите на банката, което да е основата за решение за възможностите за оздравяване на банката. Втората възможност бе на база на вече извършеният през юли кратък преглед, да се вземе само онази част от портфейла, за която можеше да бъде дадена безспорна оценка и с нея да се създаде нова здрава банка (в случая можеше да се използва и банка "Виктория", която



чен от всички други банки, така че не смятам, че други банки трябва по аналогия да бъдат свързани с развитието на този случай (спомнете си дългогодишната дискусия за концентрацията на депозити на държавни фирми, който въпрос бе решен през май 2013 г. с приемането от правителството на регулацията за ограничаване на тази концентрация). Останалите банки в системата нямат значителни експозиции към КТБ. Разбира се, създадената нестабилност доведе до краткотраен отлив на депозити в края на юни, но данните за юли и август показват нарастване на депозитите в размер, по-голям от реализираното през юни изтегляне на депозити.

- Оказвала ли е БНБ ликвидна подкрепа на други банки?

- От 1997 г., след въвеждането на паричния съвет, БНБ не е прилагала предвидената в Закона за БНБ възможност за оказване на краткосрочна ликвидна подкрепа на търговска банка в рамките на функцията ни на кредитор от последна инстанция.

- След публикуването на обществена поръчка на БНБ за отпечатването на над 60 млн. броя нови банкноти се появила опасения от увеличаване на инфлацията. Как ще коментирате?

- Ако се погледне бюджетът на БНБ, който бе приет през ноември 2013 г., ще се види, че в него е заложено отпечатването на 60 млн. броя банкноти през 2014 г. Необходимият брой банкноти, който трябва да бъде отпечатан, е оценен на база очаквания брой банкноти, които ще бъдат унищожени през 2014 г. поради изхабяване, както и за посрещане на увеличено търсене на банкноти от населението и за попълване на резервите от банкноти.

През последните 3 г. средногодишно сме унищожавали поради изхабяване по 79 млн. броя банкноти. Този обем банкноти по никакъв начин не може да причини или да бъде свързан с инфлационни очаквания.

Валерия СТОЙКОВА
Зорница ГАВРИЛОВА

За година унищожаваме 79 млн. броя изхабени банкноти, печатането на нови не вдига инфлацията

е 100% собственост на КТБ). Съответно, тази част от портфейла, за която не можеше да се даде оценка, щеше да остане в баланса на КТБ и за нея да се направи нова пълна оценка. А всички загуби, произтичащи от тази част от портфейла, трябва да бъдат поети от акционерите на банката. Този план за реструктуриране на банката щеше да получи одобрение от ЕК (именно такъв подход бе одобрен от ЕК три седмици по-късно за португалската банка "Еспирито Санто").

За да се приложи този план, трябваше да се вземат политически решения. Първата причина за това е, че в съществуващото българско законодателство нямаме разпоредби, които да позволяват разделянето на една банка на "добра" и "лоша" част. Второ, правилата за държавна помощ в ЕС дават възможност на държавите сами да преценят как да третират негарантираните депозити и задълженията към другите кредитори. Тъй като това решение води след себе си фискални разходи, за него е необходимо политическо решение. Оказа се, че през юли не бе възможно да бъде постигнато такова решение.

- Как продължи работата с КТБ след отхвърлянето на този план през юли?

- Работата на БНБ и квесторите на КТБ продължи в посока на изготвянето на нова пълна оценка на активите на КТБ. Този подход за изготвянето на оценка на качеството на активите на банката (каквото е подходът в еврозона), а на всички активи на банката. Това предопределя за втория етап на изготвяне на оценката да е необходимо времето от 15 септември до 20 октомври. Разбира се, тук може да има и мнение, че този процес може да стане за 2-3 дни, но подобна оценка трудно би могла да бъде приета за надеждна както от акционерите, така и от ЕК.

КТБ се прави оценка не на извадка от активите на банката (каквото е подходът в еврозона), а на всички активи на банката. Това предопределя за втория етап на изготвяне на оценката да е необходимо времето от 15 септември до 20 октомври. Разбира се, тук може да има и мнение, че този процес може да стане за 2-3 дни, но подобна оценка трудно би могла да бъде приета за надеждна както от акционерите, така и от ЕК.

Досега са похарчени 480 млн. за стрес-тестове в еврозоната

КТБ се прави оценка не на извадка от активите на банката (каквото е подходът в еврозона), а на всички активи на банката. Това предопределя за втория етап на изготвяне на оценката да е необходимо времето от 15 септември до 20 октомври. Разбира се, тук може да има и мнение, че този процес може да стане за 2-3 дни, но подобна оценка трудно би могла да бъде приета за надеждна както от акционерите, така и от ЕК.

КТБ се прави оценка не на извадка от активите на банката (каквото е подходът в еврозона), а на всички активи на банката. Това предопределя за втория етап на изготвяне на оценката да е необходимо времето от 15 септември до 20 октомври. Разбира се, тук може да има и мнение, че този процес може да стане за 2-3 дни, но подобна оценка трудно би могла да бъде приета за надеждна както от акционерите, така и от ЕК.

- Каква е схемата, по която може да се оздравя банката от външни акционери?

- На основата на оценката на качеството на активите и произтичащата от нея евентуална обезценка на капитала, ще могат да се вземат решения за бъдещето на банката. Представителят на акционерите ЕРИС в писмото си до БНБ и правителството ясно казва, че ще представи план за оздравяване на банката, който ще се базира на оценката на активите на банката и произтичащия от нея капиталов недостиг и потенциална държавна помощ под формата на ликвидна подкрепа. Разписан конкретен план с финансови ангажименти до момента не е представен в БНБ.

- Има ли опасност развитието на случая с КТБ да повлияе дестабилизиращо на системата като цяло?

- Бизнес моделът на КТБ е много по-разли-